

Příspěvek k chorologii a determinaci druhu *Pterostichus leonisi* APPELBECKI, 1904 (Coleoptera, Carabidae)

A contribution to chorology and determination of the species *Pterostichus leonisi* APPELBECKI, 1904 (Coleoptera, Carabidae)

Pavel Bezděčka, Květoslav Resl Došlo 24. I. 1991

Poslední dobou se na Slovensku i na Moravě množí nálezy dosud vzácně nalezaného stěvlíčka druhu *Pterostichus leonisi* APPELBECKI (sbg. *Lagarus* CREADONII). Tento druh u nás dosahuje severní hranice svého rozšíření v Evropě a bývá označován jako halobiont (např. PULPÁN, 1969). Nálezy v Ladomovicích (7596), Trenčíně (7174), Lúce (7373), Nedašově (6874) aj. se však vesměs vztahují na hnojiště a blízké okolí ovčínů a stájí skotu. Je tedy zřejmé, že sekundární, specificky antropizované biotopy tomuto druhu také vyhovují a je třeba jim věnovat větší pozornost nejen na Slovensku, ale i v českých zemích.

Se zvýšenými možnostmi nálezů se stává aktuálním problémem správné determinace tohoto druhu, zvláště jeho odlišení od příbuzného *Pterostichus vernalis* (PANTER, 1795). Dosud používané znaky (např. FREUDE, 1976) spočívající jen ve zbarvení končetin, různé délce zadních holení a chodidel či ve vyklenutosti krovek nejsou vždy dostačující a zvláště u imaturních kusů činí velké potíže. Po studiu našich sbírkových materiálů předkládáme následující rozlišovací znaky:

Pterostichus leonisi

Pterostichus vernalis

Celé nohy, makadla a epipleury jsou zpravidla světlé, rezavě červené.

Nohy jsou tmavší, především stehna jsou ztemnělá. Bazální polovina všech článků makadel je tmavá až černá. Epipleury jsou červenohnědé až černé.

Tečkování hlavy mezi očima je dvojitá, mezi malými tečkami jsou řídce rozesety velké hluboké tečky (obr. 1a).

Na hlavě mezi očima jsou jen malé mělké tečky (obr. 2a).

Hluboké tečkování v zadních rozích štítu je bohatší, více nahloučené a výrazně překračuje bazální vtlak štítu směrem ke střední rýze štítu.

Hluboké tečkování v zadních rozích štítu je řidší a bazální vtlak překračuje směrem ke střední rýze štítu jen nepatrně.

Zadní rohy štítu jsou zpravidla ploché.

Zadní rohy štítu jsou mírně miskovitě zvednuté.

Mikroskulptura krovek má charakter jemného a hustého příčného rýhování, jednotlivá políčka sahají často od rýhy k rýze (krovek) nebo jsou jen málo příčně dělena (obr. 1b).

Mikroskulptura krovek má charakter hrubšího a řídkého příčného rýhování, políček je mnohem víc, jsou širší a kratší (obr. 2b).

Aedeagus je z bočního pohledu na spodní straně mírně konvexní (obr. 1c).

Aedeagus je z bočního pohledu na spodní straně konkávní (obr. 2c).

Proměření délky zadních holení a chodidel nepřineslo žádné prokazatelné výsledky. Nejvíce objektivní a spolehlivé se jeví tečkování hlavy mezi očima (rozdíl v tečkování je patrný již při pohledu lupou, ale teprve při zvětšení 60krát a více je dvojitá tečkování u *P. leonisi* velmi zřetelné) a také mikroskulptura krovek (nejlépe pozorovat na 5. až 7. mezirýžích poblíž base krovek).

Souhrn

Článek obsahuje nové poznatky o chorologii (hnojiště, blízké okolí ovčínů a stájí skotu) a morfologii (tečkování hlavy, mikroskulptura krovek, tvar aedeagu) druhu *Pterostichus leonisi*.

Summary

The article contains new knowledge on chorology (dunghills, close neighbourhood of sheep and cattle breedings) and morphology (punctulation of head, microsculpture of elytra, shape of aedeagus) of the species *Pterostichus leonisi*.

L i t e r a t u r a

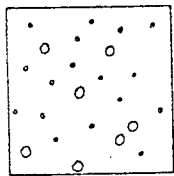
- FREUDE H. 1976 : 1. Familie : Carabidae (Laufkäfer). In: FREUDE H. et al. (eds.): Die Käfer Mitteleuropas. Band 2. Adephaga 1. 302 pp., Goecke et Evers, Krefeld.
- PULPÁN J. 1969 : Stanovení areálů a subareálů Československa vzhledem k faunistice brouků čeledi Carabidae (Coleoptera). Acta Mus. Reginaehradecensis, Sci. Natur., 9 (1968) : 95 - 146.

Adresy autorů (Authors' addresses) :

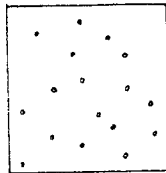
Pavel Bezděčka, Mařatice - východ 394, 686 01 Uherské Hradiště
Ing. Květoslav Rešl, Za humny 2172, 688 01 Uherský Brod

Obr. 1 - 2. Tečkování hlavy mezi očima (a), mikroskulptura krovek (b) a aedeagus z bočního pohledu (c) u *Pterostichus leonisi* (1) a *P. vernalis* (2).

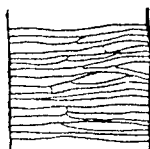
Figs. 1 - 2. Punctulation of the head between eyes (a), microsculpture of the elytra (b) and aedeagus in a lateral view (c) in *Pterostichus leonisi* (1) and *P. vernalis* (2).

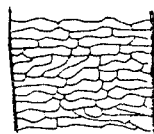
1a

2a

1b

2b

1c

2c